

HAMBURG'DA NÂZIM HİKMET ŞİİR SERGİLERİ

Ekim ayının 29'undan itibaren Dulsberg Kütüphanesi'nde bir ay süreyle ziyaret edilebilecek olan "Nâzım Hikmet (1902 – 1963) : şiir sergisi / poetische Ausstellung", geçtiğimiz yıl çalışmalarına başladığımız bir sergi dizisinin üçüncüsüdür.

N. Hikmet şiir sergileri fikri ilk olarak geçtiğimiz yılın sonlarında, 11 Eylül'den sonra, barışçıl çalışmalara sanat yoluyla katkıda bulunma amacıyla kurulmuş olan Künstler in Aktion (KiA)'da gündeme geldi ve hemen çalışmalara başlandı. Bu aşamada sayın Memet Fuat verdiği büyük manevi destekle, sayın İnci Asena gönderdiği (ne yazık ki Hamburg'da bulunması mümkün olmayan) "Nâzım Hikmet'in Bütün Eserleri" ile, yazar Orhan Çelik ise maddi katkılarıyla bizi ilk destekleyenler oldular.

Yaklaşık yedi ay kadar süren hazırlık çalışmalarından sonra 1 Mayıs'ta, birinci serginin ilk bölümü olarak hazırladığımız, üzerinde "Otobiyografi", "Kız Çocuğu", "Japon Balıkçısı", "Bulutlar Adam Öldürmesin", "Umut" şiirlerinin ve N. Hikmet'in Dünya Barış Konseyi üyesi olarak yaptığı çalışmaları hatırlatan kısa bir notun Türkçe ve Almanca olarak yer aldığı panoyu, Hamburg'un önemli sanat merkezlerinden Koppel 66'nın giriş salonuna yerleştirdik. 2 Mayıs'ta ise Ausländerinitiative St. Georg e.V. (Aİ)'nde, seçtiğimiz şiirlerinden ve yaptığı resimlerin kopyalarından oluşan asıl sergi açıldı. –Aİ, geçtiğimiz ay Hamburg Eyalet yönetiminin "tasarruf" politikaları nedeniyle kapatıldı. N. Hikmet şiir sergisi, düzenlenen son sergilerdendi.- Birbirlerine yüz metreden daha kısa bir uzaklıkta olan iki yer, Koppel 66 ile Aİ'den yaptığımız göndermelerle ise, sadece serginin iki parçası arasında bağlantı kurulmaya değil, daha önemlisi, "bir arada yaşayanların" birbirlerini daha yakından tanımalarına katkıda bulunulmaya çalışıldı.

İkinci sergi, 3 Haziran tarihinde DGB merkez binasında, N. Hikmet'in şiirlerinin usta yorumcusu Demir Gökgöl ile tiyatro sanatçısı Eva Niethammer'in Türkçe-Almanca okumaları ve Şili'li müzik sanatçısı Marcial Rojas'ın harpyla verdiği küçük konserle açıldı. Bu sergide, Koppel 66'daki pano ile Aİ'deki şiirlerin yanısıra ek olarak küçük bir de "Nâzım Hikmet kitaplığı" yer aldı. N. Hikmet'in eserlerinin İngilizce, İtalyanca, Yunanca, Farsça gibi değişik diller ve alfabelerdeki baskılarıyla, Türkçedeki ilk baskılardan bazı örneklerin, değişik dönemlerde N. Hikmet ile ilgili özel sayı hazırlamış dergilerin vb. yer aldığı bu küçük kitaplığın yanı sıra, değişik zamanlarda yapılmış N. Hikmet ilgili etkinliklerin afişlerinden örnekler bu sergiyi tamamlayan unsurlardı. Her iki sergide de N. Hikmet'in yaşamı ve sanatçı kişiliği, Sabine Adatepe tarafından hazırlanan bir metin ile izleyicilere sunuldu.

29 Ekim'den itibaren ziyaret edilebilecek olan Dulsberg Kütüphanesi'ndeki sergi Demir Gökgöl'ün Türkçe-Almanca okuma akşamıyla açılacak. Bu yılın son etkinliği olarak ise, 19.11-07.12.2002 tarihleri arasında Bürgerhaus Wilhelmsburg'da yapılacak sergi, solist ve besteci Hasan Yükselir'in konseriyle birlikte düşünüldü.

N. Hikmet için insanları sevmek, yaşamayı sevmek ve bunun için de yaşamı her yerde ve herkes için yaşanılır kılmak, barışçıl amaçlarla bir şeyler yapmak önemliydi. Bu nedenle sergide alışlageldiği gibi sevgi/aşk şiirleri değil, fakat özellikle politik düşüncelerini anlatan şiirleri ön plana çıkartıldı. Faşizmin dış politikasının savaş olduğunu özellikle belirten N. Hikmet'in, *Benim oğlan dünyaya geldiği zaman, / çocuklar doğdu Kore'de, / sarı ay çiçeğine benziyorlardı. Mak Artır kesti onları, / gittiler ana sütüne bile doyamadan. / Benim oğlan dünyaya geldiği zaman, / çocuklar doğdu Yunan zindanlarında, / babaları kurşuna dizilmiş...* dizeleriyle olsun, *En yakın insanınmış gibi seversin memleketini, / günün birinde, meselâ, Amerika'ya ciro ederler onu / seni de büyük hürriyetinle beraber, / hava üssü olmak hürriyetiyle,*

hürsün dizeleriyle olsun, vatan, mızraklı ilmühalse, vatan, polis copuysa, / ödeneklerinizse, maaşlarınızsa vatan, / vatan, Amerikan üsleri, Amerikan bombası, Amerikan donanması topuysa / vatan, kurtulamamaksa kokmuş karanlığımızdan (vb.) dizeleriyle olsun, dış politikası savaş üzerine kurulu sistemin bütün yakın doğuyu büyük bir toplama kampına dönüştürmesinin hikâyesine dikkat çekildi. Savaşın olağanlaştırıldığı -unutmayalım ki biz, şu anda her ne kadar bizden uzak olsa da sıcak savaşın içindeyiz!- günümüzde, barışın, savaş olmadığı için var olan bir sükunet ortamı değil, özenle korunulması, savunulması gereken bir yaşam biçimi olduğu bir kez daha hatırlatıldı.

M. Kemal Adatepe, Hamburg 16.10.2002